

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра публічного управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ
завідувач кафедри публічного
управління та адміністрування

“ 06 ” 02 Славкова О.П.
2020_р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

СППЗ Менеджмент-консалтинг
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність: 073 Менеджмент
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма: Адміністративний менеджмент

Факультет: Економіки та менеджменту

2020-2021 навчальний рік

Робоча програма з Менеджмент-консалтингу для студентів за напрямом підготовки 073 «Менеджмент» ОП Адміністративний менеджмент

Розробники: (автори, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Калачевська Л.І., д.е.н., доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування.

Протокол від “ 23 ” _____ 06 _____ року № 15

Завідувач кафедри

(підпис)

(проф. Славкова О.П.)
прізвище та ініціали

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми
(керівник проектної групи)

(підпис)

(проф. Славкова О.П.)
прізвище та ініціали

Декан факультету

на якому викладається дисципліна

Строченко Н.І.

Декан факультету

до якого належить кафедра

Строченко Н.І.

Методист відділу якості освіти,
Ліцензування та акредитації

(Л. Баранік)

Зареєстровано в електронній базі:

09.07.

20 20р.

дата

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7	Галузь знань: 07 управління та адміністрування (шифр і назва)	<i>Нормативна</i>	
Модулів – 2	Спеціальність: 073 Менеджмент ОП Адміністративний менеджмент (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів: 2		2020-2021й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання: відсутнє		Курс	
		1	-
Загальна кількість годин - 210		Семестр	
		2-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 7 самостійної роботи студента - 7		Лекції	
	60 год.	-	
	Практичні, семінарські		
	44 год.	-	
	Лабораторні		
	-	-	
	Самостійна робота		
106 год.	-		
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: <i>іспит</i>			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання - 49,5/50,5 (104/106)

2 Мета та завдання навчальної дисципліни
(витікають із освітньо-професійної програми)

2.1 Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є озброєння майбутніх фахівців систематизованими та узагальненими знаннями про важливі методи визначення оптимальної організації підприємства за допомогою прикладного бізнеспланування.

2.2 Завдання навчальної дисципліни

Студент повинен отримати короткий огляд про систему дорадництва, знати інструменти для вирішення існуючих управлінських та виробничих проблем, а також визначати вплив дорадницьких концептів на успіх підприємства за допомогою прикладних ситуацій та підприємницьких ігор.

Вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент-консалтинг» передбачає формування у студентів компетентностей (*витікають із освітньо-професійної програми*):

№	Вид програмних компетентностей	Програмна компетентність	Шифр
	Загальні		
1		Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	ЗК1
2		Здатність до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	ЗК2
3		Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.	ЗК3
4		Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ЗК6
5		Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ЗК7
	Фахові (спеціальні)		
1		Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.	ФК1
2		Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.	ФК2
3		Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.	ФК9
4		Здатність формувати альтернативні стратегічні напрями розвитку об'єкту управління.	ФК11

2.3 Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент-консалтинг» студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання (*витікають із освітньо-професійної програми*):

№	Програмні результати навчання	Шифр
1	Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.	ПР1

2	Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтувати методи їх вирішення.	ПР2
3	Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.	ПР6
4	Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією.	ПР8

1. Програма навчальної дисципліни

(затверджена 27.09.2016 р. міжнародною робочою групою у сфері аграрного менеджменту та розвитку сільських регіонів на чолі з університетом прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф (Німеччина) згідно статуту МРГАР та договору про співробітництво від 04.11.2008 р.)

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи функціонування інформаційно-консультаційних служб.

Тема 1. Сутність інформаційно-консультаційної служби та її значення для розвитку сільського господарства. 1. Консалтинг – поняття, сутність, місце в ринковій економіці. 2. Особливості сільськогосподарського консультавання.

Тема 2. Основні моделі організації інформаційно-консультаційної служби. 1. Структурні підрозділи галузевих органів управління. 2. Модель "land-grant" університетів. 3. Фермерські спілки. 4. Консультаційні фірми як підрозділи комерційних фірм. 5. Приватні консультаційні фірми.

Тема 3. Консалтинг як форма бізнесу. 1. Фази процесу консультавання. 2. Послуги інформаційно-консультаційних служб та їх класифікація. 3. Сфери застосування консультаційних послуг.

Тема 4. Методи роботи інформаційно-консультаційної служби. 1. Масові методи роботи ІКС. 2. Групові методи роботи ІКС. 3. Індивідуальні методи в консультаційній службі.

Змістовий модуль 2. Найважливіші інструменти управлінського консалтингу.

Тема 5. Планування підприємства: загальні економічні принципи та методика проведення. 1. Вступ. 1.1 Принцип граничної вартості. 1.2 Принцип альтернативних витрат. 1.3 Принцип граничної вартості, принцип альтернативних витрат і диспропорційні витрати. 1.4 База порівняння заходів при плануванні підприємства. 2. Ведення планування підприємства. 2.1. Характеристика підприємства. 2.2. Аналіз господарської діяльності підприємств. 2.3. Визначення додаткових виробничих процесів. 2.4. Складання всіх можливих виробничих процесів. 2.5. Складання планів підприємства. 2.6. Подальший спеціальний аналіз. 2.7. Оцінка планів підприємства і вибір "Оптимального плану".

Тема 6. Характеристика підприємства. 1. Джерела даних для планування підприємства. 2. Характеристика підприємства. 2.1. Загальна інформація. 2.2. Забезпеченість факторами виробництва та інші виробничі обмеження. 2.3. Встановлення (квантифікація) виробничих процесів для Факт-підприємства. 2.4. Розрахунок виробничо-економічних показників для Факт-підприємства.

Тема 7. Бізнес-планування як елемент консалтингової діяльності. 1. Ознайомлення з комп'ютерною програмою оцінки та планування діяльності с.г. підприємства ВЕР. 2. Розрахунок ВЕР на прикладі конкретного підприємства.

Тема 8. Маржинальна калькуляція доходності та планування діяльності підприємства. 1.Ознайомлення з комп'ютерною програмою оцінки та планування діяльності с.г. підприємства МАХ. 2.Розрахунок МАХ на прикладі конкретного підприємства.

Тема 9. Введення в мультиперіодичні розрахунки ефективності інвестицій.

1. Принципи оцінки ефективності інвестицій. 1.1. Поняття інвестицій. Джерела інвестицій 1.2. Статичні та мультиперіодичні розрахунки ефективності інвестицій. 1.3. Потоки платежів, періоди та Cash Flow. 1.4. Фінансово-математичні показники оцінки інвестицій 1.5. Дійсна вартість (теперішня). 2. Показники ефективності в мультиперіодичних розрахунках 2.1. Критерії вибору. 2.2. Чиста поточна вартість. 2.3. Еквівалентний ануїтет. 2.4. Внутрішня норма окупності. 2.5. Тривалість амортизації (pay-off period). 2.6. Коефіцієнт (індекс) доходності (Benefit-Cost Ratio (BCR)) 2.7. Net Benefit-Investment Ratio (NBIR). 2.8. Net Benefit-Increase. 3. Аналіз чутливості. 4. Фінансово-математичні показники.5. Приклади застосування фінансово-математичних показників. 6. Таблиці фінансово-математичних факторів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Усього	денна форма					усього	Заочна форма				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи функціонування інформаційно-консультаційних служб.												
Тема 1. Сутність інформаційно-консультаційної служби та її значення для розвитку сільського господарства.	8	2	4			2						
Тема 2. Основні моделі організації інформаційно-консультаційної служби.	8	2	4			2						
Тема 3. Консалтинг як форма бізнесу.	8	2	2			4						
Тема 4. Методи роботи інформаційно-консультаційної служби.	8	2	4			2						
Разом за змістовим модулем 1	32	8	14			10						
Змістовий модуль 2. Найважливіші інструменти управлінського консалтингу.												
Тема 5. Планування підприємства: загальні економічні принципи та методика проведення.	18	6	4			8						
Тема 6. Характеристика підприємства.	18	6	4			8						
Тема 7. Бізнес-планування як елемент консалтингової діяльності.	48	14	6			28						

Тема 8. Маржинальна калькуляція доходності та планування діяльності підприємства.	40	12	8		20					
Тема 9. Введення в мультиперіодичні розрахунки ефективності інвестицій.	54	14	8		32					
Разом за змістовим модулем 2	178	52	30		96					
Усього годин	210	60	44		106					

5. Темі та план лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність інформаційно-консультаційної служби та її значення для розвитку сільського господарства. 1.Консалтинг – поняття, сутність, місце в ринковій економіці.	2
2	Тема 2. Основні моделі організації інформаційно-консультаційної служби. 1.Структурні підрозділи галузевих органів управління. 2.Модель “land-grant ”університетів. 3.Фермерські спілки.	2
3	Тема 3. Консалтинг як форма бізнесу. 1.Фази процесу консультиування. 2.Послуги інформаційно-консультаційних служб та їх класифікація.	2
4	Тема 4. Методи роботи інформаційно-консультаційної служби. 1.Масові методи роботи ІКС. 2.Групові методи роботи ІКС.	2
5	Тема 5. Планування підприємства: загальні економічні принципи та методика проведення. 1.Вступ. 1.1 Принцип граничної вартості. 1.2 Принцип альтернативних витрат. 1.3 Принцип граничної вартості, принцип альтернативних витрат і диспропорційні витрати. 1.4 База порівняння заходів при плануванні підприємства 2.Ведення планування підприємства. 2.1. Характеристика підприємства. 2.2.Аналіз господарської діяльності підприємств. 2.3.Визначення додаткових виробничих процесів. 2.4.Складання всіх можливих виробничих процесів. 2.5.Складання планів підприємства.	6
6	Тема 6. Характеристика підприємства. 1. Джерела даних для планування підприємства. 2. Характеристика підприємства. 2.1. Загальна інформація.	6

	2.2. Забезпеченість факторами виробництва та інші виробничі обмеження. 2.3. Встановлення (квантифікація) виробничих процесів для Факт-підприємства.	
7	Тема 7. Бізнес-планування як елемент консалтингової діяльності. 1. Ознайомлення з комп'ютерною програмою оцінки та планування діяльності с.г. підприємства ВЕР. 2. Розрахунок ВЕР на прикладі конкретного підприємства.	14
8	Тема 8. Маржинальна калькуляція доходності та планування діяльності підприємства. 1. Ознайомлення з комп'ютерною програмою оцінки та планування діяльності с.г. підприємства МАХ. 2. Розрахунок МАХ на прикладі конкретного підприємства.	12
9	Тема 9. Введення в мультиперіодичні розрахунки ефективності інвестицій. 1. Принципи оцінки ефективності інвестицій. 1.1. Поняття інвестицій. Джерела інвестицій 1.2. Статичні та мультиперіодичні розрахунки ефективності інвестицій. 1.3. Потоки платежів, періоди та Cash Flow. 1.4. Фінансово-математичні показники оцінки інвестицій 1.5. Дійсна вартість (теперішня). 2. Показники ефективності в мультиперіодичних розрахунках 2.1. Критерії вибору. 2.2. Чиста поточна вартість. 2.3. Еквівалентний ануїтет. 2.4. Внутрішня норма окупності. 2.5. Тривалість амортизації (pay-off period). 2.6. Коефіцієнт (індекс) доходності (Benefit-Cost Ratio (BCR)) 2.7. Net Benefit-Investment Ratio (NBIR). 2.8. Net Benefit-Increase.	14
	Разом	60

6. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність інформаційно-консультаційної служби та її значення для розвитку сільського господарства.	4
2	Тема 2. Основні моделі організації інформаційно-консультаційної служби.	4
3	Тема 3. Консалтинг як форма бізнесу.	2
4	Тема 4. Методи роботи інформаційно-консультаційної служби.	4
5	Тема 5. Планування підприємства: загальні економічні принципи та методика проведення.	4
6	Тема 6. Характеристика підприємства.	4
7	Тема 7. Бізнес-планування як елемент консалтингової діяльності.	6
8	Тема 8. Маржинальна калькуляція доходності та планування діяльності підприємства.	8
9	Тема 9. Введення в мультиперіодичні розрахунки ефективності інвестицій.	8
	Разом	44

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність інформаційно-консультаційної служби та її значення для розвитку сільського господарства. 2. Особливості сільськогосподарського консультування.	2
2	Тема 2. Основні моделі організації інформаційно-консультаційної служби. 4. Консультаційні фірми як підрозділи комерційних фірм. 5. Приватні консультаційні фірми.	2
3	Тема 3. Консалтинг як форма бізнесу. 3. Сфери застосування консультаційних послуг.	4
4	Тема 4. Методи роботи інформаційно-консультаційної служби. 3. Індивідуальні методи в консультаційній службі.	2
5	Тема 5. Планування підприємства: загальні економічні принципи та методика проведення. 2.6. Подальший спеціальний аналіз. 2.7. Оцінка планів підприємства і вибір "Оптимального плану".	8
6	Тема 6. Характеристика підприємства. 2.4. Розрахунок виробничо-економічних показників для Факт-підприємства.	8
7	Тема 7. Бізнес-планування як елемент консалтингової діяльності. 2. Розрахунок ВЕР на прикладі конкретного підприємства.	28
8	Тема 8. Маржинальна калькуляція доходності та планування діяльності підприємства. 2. Розрахунок МАХ на прикладі конкретного підприємства.	20
9	Тема 9. Введення в мультиперіодичні розрахунки ефективності інвестицій. 3. Аналіз чутливості. 4. Фінансово-математичні показники. 5. Приклади застосування фінансово-математичних показників. 6. Таблиці фінансово-математичних факторів.	32
	Разом	106

11. Методи навчання

1 Методи навчання за джерелом знань:

1.1 *Словесні*: розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж, робота з книгою (читання, переказ, виписування, складання плану, рецензування, конспектування, виготовлення таблиць, графів, опорних конспектів тощо).

1.2 *Наочні*: демонстрація, ілюстрація, спостереження.

1.3 *Практичні*: практична робота, вправа, виробничо-практичні методи.

2 Методи навчання за характером логіки пізнання:

2.1 *Аналітичний* (суть: розклад цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак).

2.2 *Синтез* (суть: з'єднання виділених аналізом елементів чи властивостей предмета, явища в одне ціле).

2.3 *Індуктивний* (суть: вивчення предметів чи явищ від одиничного до загального).

2.4 *Дедуктивний* (суть: вивчення предметів чи явищ від загального до одиничного).

3 Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів:

3.1 *Проблемний* (програмно-інформаційний)

3.2 *Частково-пошуковий* (евристичний)

3.3 *Дослідницький*

3.4 *Репродуктивний* (суть: можливість застосування вивченого практики)

3.5 *Пояснювально-демонстративний*

4. Активні методи навчання - використання технічних засобів навчання, мозкова атака, диспути, круглі столи, ділові та рольові ігри, ток-шоу, тренінги, використання проблемних ситуацій, групові дослідження, самооцінка знань, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій)

5. Інтерактивні технології навчання - використання мультимедійних технологій, електронних таблиць, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій), діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація), використання програми RegioMax, ВЕР.

12. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)

3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:

- рівень знань, продемонстрований на практичних, лабораторних та семінарських заняттях;

- активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;

- експрес-контроль під час аудиторних занять;

- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;

- виконання аналітично-розрахункових завдань;

- письмові завдання при проведенні контрольних робіт;

- виробничі ситуації, кейси тощо.

4. Пряме врахування у підсумковій оцінці виконання студентом певного індивідуального завдання :

- курсова робота (проект);

- навчально-практичне дослідження із презентацією результатів тощо.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									С Р С	Разом за модулі та СРС	Ате - стація	Підсумковий тест - екзамен	Су-ма
Змістовий модуль 1 - 12 балів				Змістовий модуль 2 - 28 балів									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	15	55 (40+15)	15	30	100
3	3	3	3	3	3	6	8	8					

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно

82-89	B	добре
75-81	C	
69-74	D	
60-68	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. «**Менеджмент-консалтинг**». Навчально-методичний комплекс для проведення лекційних, практичних занять та самостійного вивчення дисципліни Менеджмент-консалтинг для студентів 5 курсу денної форми навчання спеціальності 073 Менеджмент спеціалізації Адміністративний менеджмент освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр». Затверджений 27.09.2016 р. міжнародною робочою групою у сфері аграрного менеджменту та розвитку сільських регіонів на чолі з університетом прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф (Німеччина) згідно статуту МРГАР та договору про співробітництво від 04.11.2008 р (доступний для студентів у друкованому вигляді обсягом 136 стор. на кафедрі публічного управління та адміністрування; курс на платформі MOODLE <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1645>)

15. Рекомендована література

Базова

1. Марченко О.С. Бізнес-консалтинг: навч. посіб. Харків: Право, 2019. 204 с.
2. Соколенко В. А., Лінькова О. Ю. Основи управлінського консультивання : навч.-метод. посіб. Харків: НТУ «ХП», 2018. 216 с.
3. Менеджмент організацій: навчальний посібник / Укладачі: Л.Є. Довгань, І.П. Малик, Г.А.Мохонько, М.В. Шкробот. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 271 с.
4. Виробничий менеджмент: підручник / Бутко М.П. та ін. Київ. Центр навчальної літератури. 2019. 420 с.
5. Виробнича економіка / В.П. Галушко та ін.; за ред. В.П. Галушко, Г. Штрюбель: навч. посіб. Вінниця: Нова Книга, 2005. 400 с.
6. Аграрна економіка. Фермер: базовий рівень: Навчальний посібник / ред. В.І. Ладика. К. : Інтас, 2013.630 с.
7. Аграрна економіка. Фермер: фаховий рівень: навчальний посібник / ред. В.І. Ладика. Суми.: Університетська книга, 2014. 621 с.

Допоміжна

1. Довгань Л. Є., Малик І. П., Шкробот М. В. Управлінський консалтинг: навч. посіб. Київ НТУУ «КПІ», 2016. 198 с.

16. Інформаційні ресурси

1. www.ktbl.de
2. www.minagro.gov.ua
3. <https://ima.hswt.de/en/triesdorf-en/mooc-en>
4. <https://ima.hswt.de/en/triesdorf-en/literature-en>
5. <https://www.erasmus-topas.eu/expected-results/mooc-topas>